Книги С. П. Бевзенка, українського мовознавця і педагога, з особистої бібліотеки у фондах бібліотеки УДПУ імені Павла Тичини

Доктор філологічних наук, професор Степан Пилипович Бевзенко (07.08.1920 – 15.01.2005) належить до кола тих мовознавців, які в повоєнні десятиліття доклали значних зусиль для відродження української лінгвістики.

У мовознавстві С. П. Бевзенко посів одне з чільних місць насамперед як історик української мови, діалектолог, один з провідних професорів, який віддав університетським кафедрам десятиліття дидактичної праці.

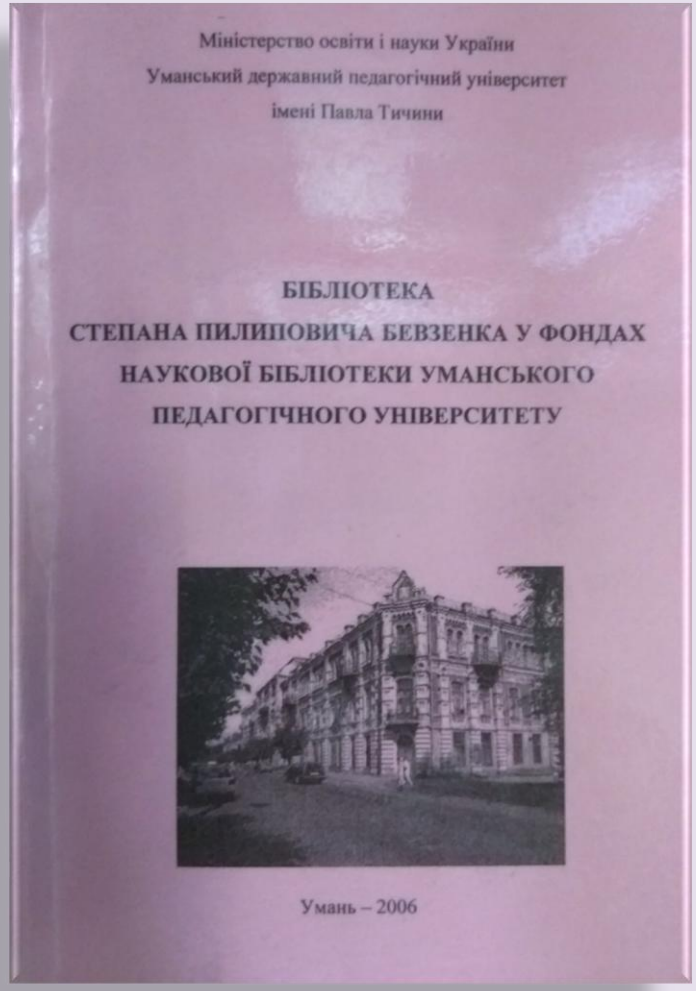

Бібліотека Степана Пилиповича Бевзенка у фондах наукової бібліотеки Уманського педагогічного університету [Текст] : бібліографічний довідник / упоряд. Гриценко П. Ю., Торчинський М. М., Цимбал Н. А. ; [ред.-бібліогр.: Гоменюк Л. Г., Ткаченко Т. С., Устименко В. І. [та ін.] ; МОН України, Уманський ДПУ імені Павла Тичини. – Умань : УДПУ ; Софія, 2006. – 114 с. : портр.

У довіднику вміщено покажчик монографій, підручників, словників, авторефератів, дисертацій, періодичних видань тощо з власної бібліотеки видатного українського мовознавця Степана Пилиповича Бевзенка, які передано в дар Уманському державному педагогічному університету імені Павла Тичини. Розраховано на науковців, викладачів, студентів, аспірантів, усіх, хто цікавиться проблемами мовознавства.

Шлях С. П. Бевзенка у науку починався з Умані,
з навчання в педагогічному технікумі (1936-1938).

Бевзенко, С. П. Вступ до мовознавства [Текст] : короткий нарис : навчальний посібник / С. П. Бевзенко. – К. : Вища школа, 2006. – 143 с. : іл.

Відсутність підручників і посібників з історичної граматики української мови спонукала С. П. Бевзенка до написання важливої для викладання в університетах та педагогічних інститутах книги “Нариси з історичної граматики української мови. Морфологія” (Київ, 1953).

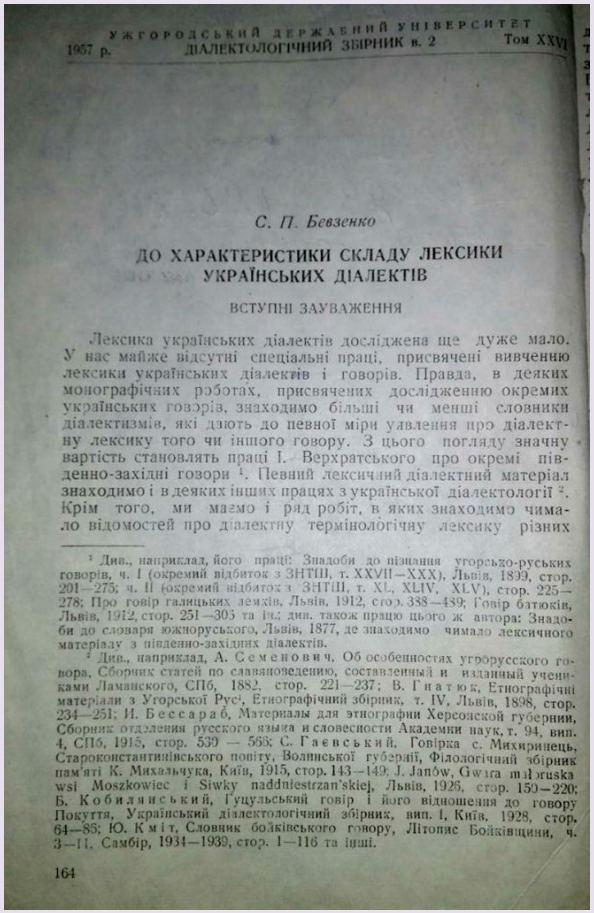

УЖГОРОДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
1957 р. ДІАЛЕКТОЛОГІЧНИЙ ЗБІРНИК в. 2 Том XXVI

С. П. Бевзенко

ДО ХАРАКТЕРИСТИКИ СКЛАДУ ЛЕКСИКИ УКРАЇНСЬКИХ ДІАЛЕКТІВ

ВСТУПНІ ЗАУВАЖЕННЯ

Лексика українських діалектів досліджена ще дуже мало. У нас майже відсутні спеціальні праці, присвячені вивченню лексики українських діалектів і говорів. Правда, в деяких монографічних роботах, присвячених дослідженню окремих українських говорів, знаходимо більші чи менші словники діалектизмів, які дають до певної міри уявлення про діалектну лексику того чи іншого говору. З цього погляду значну вартість становлять праці І. Верхратського про окремі південно-західні говори [1]. Певний лексичний діалектний матеріал знаходимо і в деяких інших працях з української діалектології [2]. Крім того, ми маємо і ряд робіт, в яких знаходимо чимало відомостей про діалектну термінологічну лексику різних

[1] Див., наприклад, його праці: Знадоби до пізнання угорсько-руських говорів, ч. I (окремий відбиток з ЗНТШ, т. XXVII—XXX), Львів, 1899, стор. 201—275; ч. II (окремий відбиток з ЗНТШ, т. XL, XLIV, XLV), стор. 225—278; Про говір галицьких лемків, Львів, 1912, стор. 338—489; Говір батюків, Львів, 1912, стор. 251—305 та ін.; див. також працю цього ж автора: Знадоби до словаря южноруського, Львів, 1877, де знаходимо чимало лексичного матеріалу з південно-західних діалектів.

[2] Див., наприклад, А. Семенович, Об особенностях угрорусского говора, Сборник статей по славяноведению, составленный и изданный учениками Ламанского, СПб, 1882, стор. 221—237; В. Гнатюк, Етнографічні матеріали з Угорської Русі, Етнографічний збірник, т. IV, Львів, 1898, стор. 234—251; И. Бессараб, Материалы для этнографии Херсонской губернии, Сборник отделения русского языка и словесности Академии наук, т. 94, вип. 4, СПб, 1915, стор. 530 — 566; С. Гаєвський, Говірка с. Михиринець, Староконстантинівського повіту, Волинської губернії, Філологічний збірник пам'яті К. Михальчука, Київ, 1915, стор. 143—149; J. Janów, Gwara małoruska wsi Moszkowiec i Siwky naddniestrzan'skiej, Львів, 1926, стор. 150—220; Б. Кобилянський, Гуцульський говір і його відношення до говору Покуття, Український діалектологічний збірник, вип. I, Київ, 1928, стор. 64—86; Ю. Кміт, Словник бойківського говору, Літопис Бойківщини, ч. 3—11, Самбір, 1934—1939, стор. 1—116 та інші.

164

Бевзенко, С. П. До характеристики складу лексики українських діалектів [Текст] : окремий відбиток : [із "Діалектологічного збірника" №2, 1957 р. Т. XXVI] / С. П. Бевзенко ; Ужгородський ДУ. – Ужгород : [б. в.], 1957. – С. 184-188. : табл. – Екслібрис: Штамп синього кольору власника особистої бібліотеки "Бібліотека проф. С. П. Бевзенка і доц. А. Т. Бевзенко". – Библиогр.: в підрядкових прим.

Зауважимо, що деякі книжки С. П. Бевзенка, зокрема “Історія українського мовознавства: історія вивчення української мови” (Київ, 1991) та «Вступ до мовознавства. Короткий нарис» (Київ, 2006) виросли із ретельно підготовлених текстів лекцій основних курсів і спецкурсів, які він читав студентам і аспірантам, а згодом оформив як розділи нових праць.

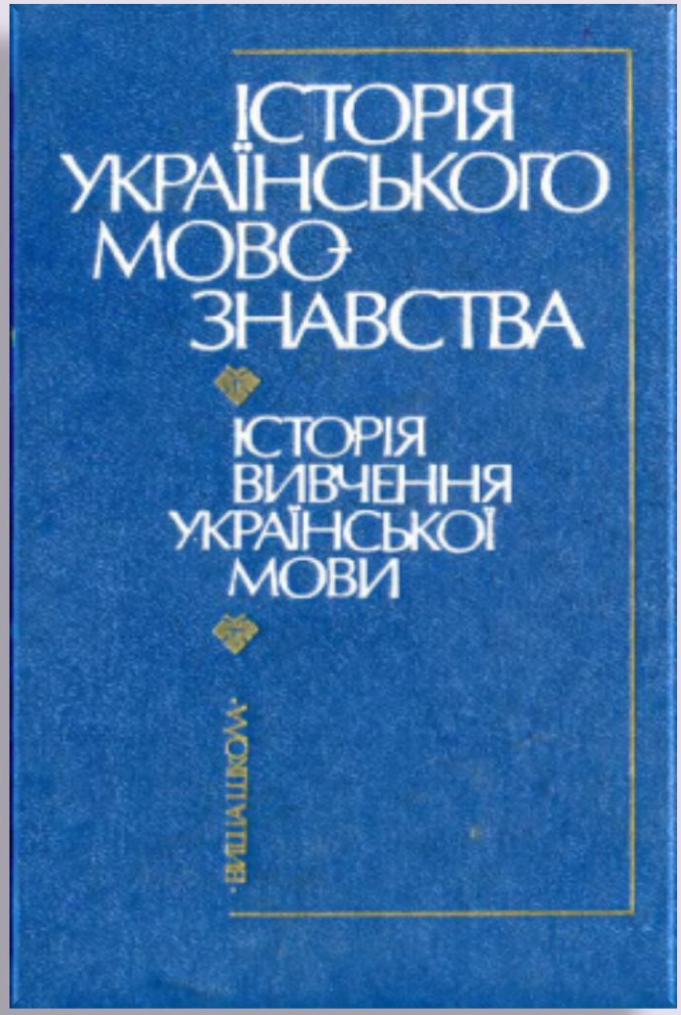

Бевзенко, С. П. Історія українського мовознавства: історія вивчення української мови [Текст] : доп. М-вом народної освіти УРСР як навч. посібник для студ. педінститутів спец. 02.19.00 "Українська мова і л-ра" / С. П. Бевзенко. – К. : Вища школа, 1991. – 230, [2] с. – Експлібрис: Штамп синього кольору власника особистої б-ки "Б-ка проф. С. П. Бевзенка і доц. А. Т. Бевзенко".

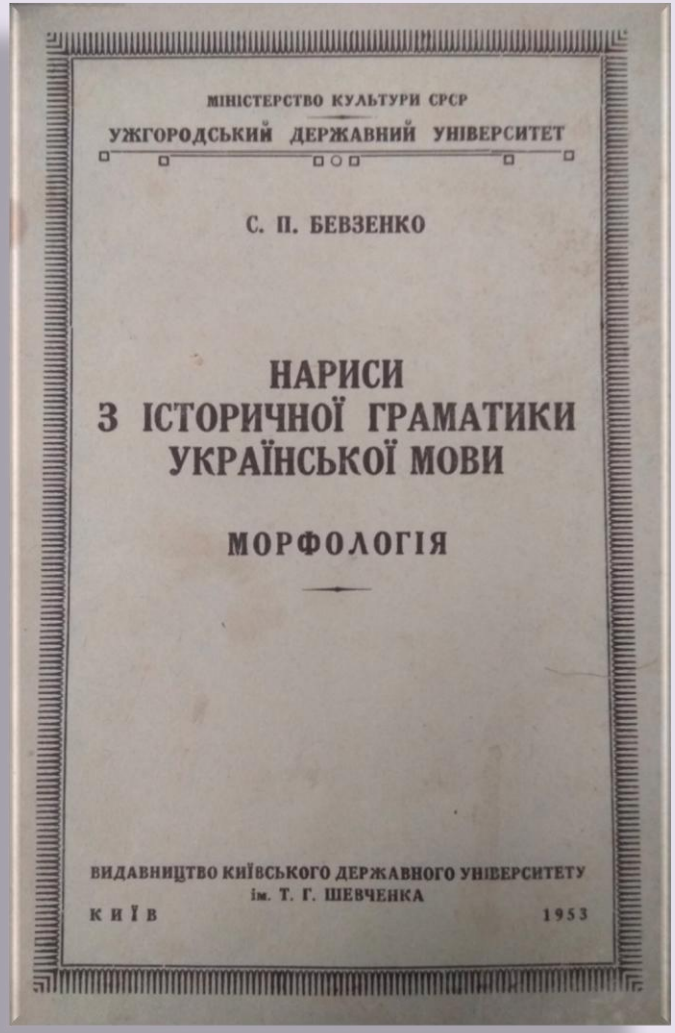

Бевзенко, С. П. Нариси з історичної граматики української мови. Морфологія [Текст] / С. П. Бевзенко ; М-во культури СРСР, Ужгородський державний ун-т. – К. : Вид-во КДУ імені Т. Г. Шевченка, 1953. – 197, [2] с. : табл. – Бібліогр.: с. 195 та в підрядкових примітках.

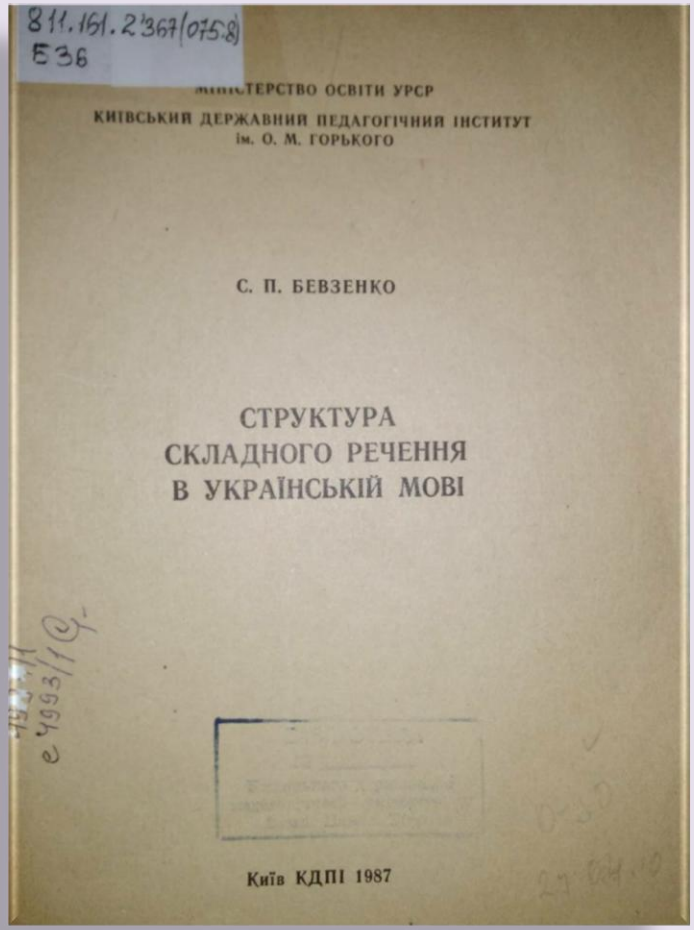

Бевзенко, С. П. Структура складного речення в українській мові [Текст] : навч. посіб. : затв. Вченою радою ін-ту / С. П. Бевзенко ; МО УРСР, Київський держ. пед. ін-т імені О. М. Горького. – К. : КДПІ, 1987. – 78, [2] с. : схеми. – Експлібрис: штамп синього кольору власника особистої бібліотеки "Бібліотека проф. С. П. Бевзенка і доц. А. Т. Бевзенко". – Бібліогр.: с. 75.

Професор не обмежувався проблематикою історії мови, а постійно входив у нові ділянки мовознавства: він активно працював як діалектолог, лексикограф, ономаст, вивчав проблеми загального мовознавства, історії української лінгвістики.

Бевзенко, С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис [Текст] : навчальний посіб. для студенів філолог. спец. ВНЗ / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. – К. : Вища школа, 2005. – 269, [1] с. : схеми.

Серед різнопланового доробку вченого особливо важливим для лінгвоукраїністики став підручник для філологів “Українська діалектологія” (Київ, 1980).

Бевзенко, С. П. Українська діалектологія [Текст] : фонетика : навчальний посібник / С. П. Бевзенко ; [відп. ред. В. П. Дроздовський] ; МІНВУЗ УРСР, Одеський ордена Трудового Червоного Прапора ДУ імені І. І. Мечникова, Каф. української мови. – Одеса : [Одеська міська друкарня], 1974. – 48, [3] с. – Експлібрис: штамп синього кольору власника особистої бібліотеки "Бібліотека проф. С. П. Бевзенка і доц. А. Т. Бевзенко". – Бібліогр.: с. 44–50.

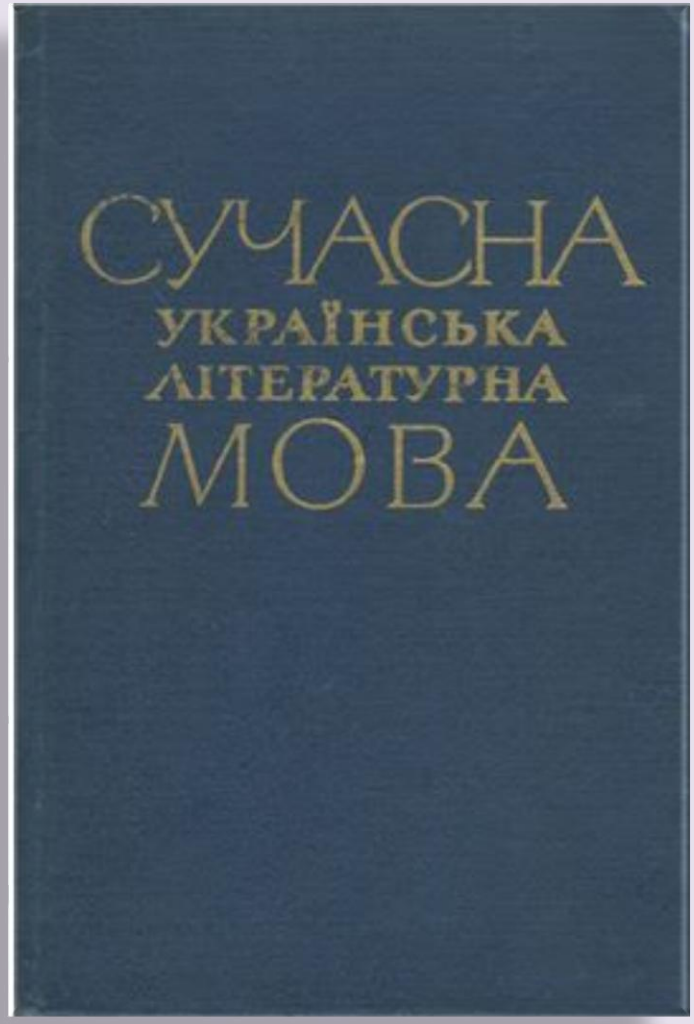

Сучасна українська літературна мова [Текст] : затв. М-ом освіти України як підручник для студ. вузів, які вивчають дисципліну "Сучасна українська літературна мова" / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас [та ін.] ; за ред. М. Я. Плющ. – К. : Вища школа, 1994. – 413, [3] с. : табл., схами. – Авт. зазначено на звороті тит. арк. – Бібліогр.: в тексті.

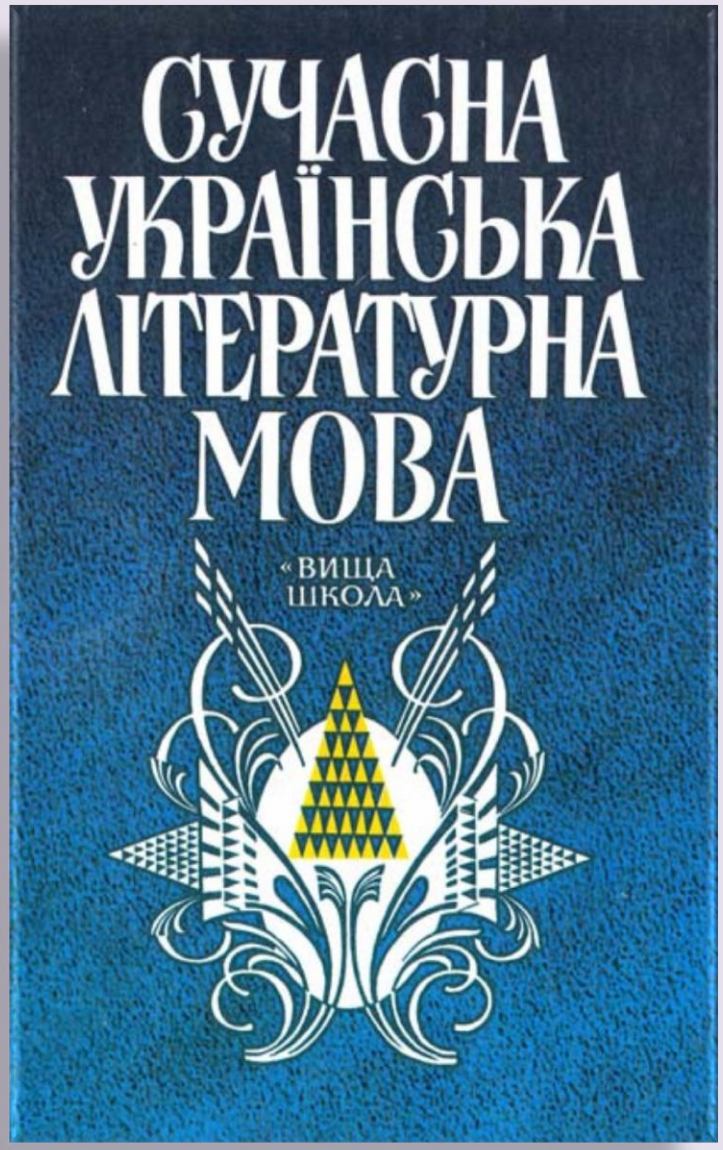

Сучасна українська літературна мова [Текст] : підручник для студ. філологічних спец. ВНЗ : затв. МОН України / М. Я. Плющ, С. П. Бевзенко, Н. Я. Грипас [та ін.] ; за ред. М. Я. Плющ. – 7-ме вид., стер. – К. : Вища школа, 2009. – 429, [3] с. : табл. – Авт. зазначено на звороті тит. арк.

“З Умані починався мій шлях у науковий світ і до наукової книги, тут є потреба в добрій бібліотеці, тут працюють мої учні…”

Так прийшла до Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини книгозбірня професора Степана Пилиповича Бевзенка, аби ще раз підтвердити справедливість його слів: ***“Книжка має працювати!”***

Книги 1474 прим., автореферати 436 прим., брошури 342 прим., всього в колекції С. П. Бевзенка 2252 прим.